

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kauppamiehenkatu 4, 8.krs.
PL 1041
45100 Kouvola

Lausuntopyyntönnö 8.5.2025

Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen lausunto Savonsuon Natura-arvioinnista (Savonsuon tervalepikot, FI0409001, SAC), Valtatien 6 parantaminen Kouvolan kohdalla välillä Keltti-Tanttari

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt 8.5.2025 Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (jäljempänä 'ELY-keskus') lausuntoa valtatie 6 tiesuunnitelman Natura-arvioinnista, joka koskee Savonsuon tervalepikot-nimistä Natura 2000-aluetta (FI0409001). Natura-arviointi on päivätty 9.9.2024 ja sen on laatinut Sitowise Oy.

Ympäristöministeriön päätöksen (VN/27057/2024-YM-21.10.2024) mukaisesti Etelä-Savon ELY-keskus lausuu Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen laatimaa tiesuunnitelmaa varten tehdystä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 § mukaisesta arvioinnista.

YHTEENVETO NATURA-ARVIOINNISTA

Hankkeen kuvaus

Valtatie 6 levennetään tavoitetilanteessa kaksiajorataiseksi tieksi, jonka nopeakajajointus on 100 km/h. Toinen ajorata sijaitsee nykyisen tien eteläpuolella ja se edellyttää toisen sillan rakentamista nykyisen valtatie sillan viereen Savon radan ja teollisuusraiteen yli.

Tiesuunnitelmaan sisältyy Natura-alueen eteläpuolella uusi rinnakkaiskatuyhteys, joka sijaitsee valtatie 6 pohjoispuolella. Uusi katuyhteys alkaa Katajajarjuntien itäpäästä. Savonradan ja teollisuusraiteen kohdalla Katajajarjuntietä on linjattu yleissuunnitelmaratkaisua hieman kauemmaksi valtatiestä 6. Itäpäässä uusi katuyhteys liittyy maantien 370 ja Ahlmanintien liittymään (Valkealanväylä). Lisäksi on suunniteltu rinnakkaiskadulta Tanttariin kohdalla uutta katuyhteyttä valtatie 6 ali vanhaa ratapohjaa pitkin Kouvolan keskusta Kymenlaaksontien päähän. Tanttariin kohdalla rakennetaan myös uusi eritasoliittymä valtatielle 6.

Arvioinnin perusteet

Viranomaisen lupaa edellyttävää hanketta suunniteltaessa tai viranomaisen hyväksyntää edellyttävää suunnitelmaa laadittaessa selvitetään ensin Natura-

22.7.2025

arvioinnin tarpeellisuus osana hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen luontovaikutusten arviointia. Luonnonsuojelulaissa ei ole säännöksiä Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittämisestä, vaan sitä koskevat sitovat oikeusohjeet perustuvat oikeuskäytäntöön ja ei-sitovat oikeusohjeet Euroopan komission ohjeistukseen Natura 2000 -alueiden suojelusta ja käytöstä. Mikäli Natura-arvioinnin tarpeellisuutta arvioitaessa johtopäätös on, että merkittävä suojeluperusteiden heikentymistä ei voida poissulkea, tulee laatia luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi.

Luonto- tai lintudirektiivissä ei ole määritelty suoraan, milloin luonnonarvot heikentyvät tai milloin ne merkittävästi heikentyvät. Euroopan komissio on julkaissut tulkintaohjeita, joissa asiaa käydään läpi mm. kertyneen oikeuskäytännön kautta. Lainsäädännön mukaisesti arvioinnin tulos on kaksiportainen: Ei merkittäviä vaikutuksia tai merkittäviä vaikutuksia. Luontoarvojen heikentyminen voi olla merkittävää myös, jos hanke esim. heikentää olennaisesti suojeltavan lajiston runsautta, suojeltavan luontotyyppin tai lajin suojelutaso heikkenee, tai hanke muuttaa alueen olosuhteita niin, että suojeltavan lajin esiintyminen alueella ei ole pitkällä aikavälillä mahdollista.

Vaikutusten suuruuden arviointiin on useissa arvioinneissa käytetty viisiportaista asteikkoa, joka kuvaa luontotyyppin heikentyvän tai häviävän pinta-alan osuutta tai lajin heikentyvää tai häviävää yksilömäärää suhteessa Natura-alueen luontotyyppin pinta-alaan tai lajimäärään. Raja-arvot on pyritty mukauttamaan vastaamaan Natura-lainsäädännön tavoitteita sekä ennakkoratkaisuja (EYTI C-127/02). Raja-arvot toimivat vain työtä ohjeistavana ja niitä on sovellettava tapauskohtaisesti. Huomattavasti pienempialaiset muutokset voivat ylittää merkittävän haitan kynnyksen, jos ne kohdistuvat olennaiseen suojeluperusteeseen ja/tai ensisijaisen vaikutuksen seurannaisvaikutukset ovat merkittäviä.

Yksittäisiin luontotyypppeihin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi tulee arvioida hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen eli koskemattomuuteen. Eheydellä tarkoitetaan, voiko alue hankkeesta tai suunnitelmasta huolimatta pitkälläkin tähtäimellä säilyä sellaisena, että sen suojelutavoitteisiin kuuluvat luontotyyppit eivät "mainittavasti supistu ja suojeltavien lajien populaatiot pystyvät kehittymään suotuisasti tai vähintään säilymään nykyisellä tasollaan". Tämä korostaa, että hanke tai suunnitelma ei saa uhata alueen koskemattomuutta eli koko Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan täytyy säilyä elinkelpoisena.

Arvioinnin toteutus

Arviointi käsittää tiesuunnitelmassa osoitettujen toimenpiteiden, ml. muut tie- ja kuivatusjärjestelyt, välilliset ja välittömät vaikutukset Savonsuon Natura 2000-alueeseen. Arviointi käsittää Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontotyyppit ja lajit (tietolomakkeen tiedot). Muuta tietolomakkeelle kirjattua lajistoa ei ole arvioinnissa huomioitu, koska nämä eivät ole suojeluperusteena. Poikkeuksena olisivat sellaiset lajit, joilla on merkitystä luontotyyppin säilymisessä pitkällä aikavälillä. Arviointi perustuu tiesuunnitelmaluonnokseen sekä alueelta aiemmin laadittuihin selvityksiin, Yleissuunnitelmaan, yleissuunnitelman Natura-arvioon (Sito Oy ja Kotkansiipi Oy 2015) sekä siitä saatua lausuntoon. Arviointi on laadittu olemassa olevaan tietoon perustuen asiantuntija-arviona. Tiesuunnitelman yhteydessä on kartoitettu liito-oravan esiintyminen hankealueella.

22.7.2025

Epävarmuustekijät

Merkittävin epävarmuustekijä liittyy suojeluperusteena olevan liito-oravan populaatiokehitykseen tulevaisuudessa Kouvolan alueella, ja miten tulevaisuudessa lajille soveltuvat ympäristöt ja liikkumiseen soveltuvat yhteydet säilyvät. Lajista on pitkäaikaista esiintymistietoa hankealueelta ja sen tuntumasta. Lajille soveltuviksi arvioidut ympäristöt tunnetaan varsin tarkkaan ja lajin esiintymisessä ilmenevästä vaihtelusta alueella on usean vuoden tiedot, kuten myös siitä, miten muuttunut maankäyttö on vaikuttanut lajin kulkuyhteyksiin ja soveltuviin elinympäristöihin. Tämän arvioinnin kannalta tästä ei aiheudu olennaista epävarmuutta.

Vaikutusmekanismit

Valuma-alueiden muutokset ja vedenlaatumuutokset

Uusien teiden rakentaminen lisää vettä läpäisemätöntä ja vähentää valumaa hidastavaa pintaa valuma-alueella, mikä periaatteessa kasvattaa ylivirtaamia. Rakentamistoimet kohdistuvat noin 1,2 %:n osalle Tanntarin eteläpuolisesta valuma-alueesta, josta vedet johtuvat kohti Natura-aluetta. Kaiken kaikkiaan teiden ja katujen rakentamistoimet käsittävät alle 0,5 %:n osan koko Natura-alueen valuma-alueesta. Valumavesien virtaaminen vapaasti Natura-alueelle on osittain estynyt nykyisin olemassa olevan rautatie- ja tieverkoston takia. Laskennallisesti Myrkkyojan maksimivirtaama valtatie pohjoispuolella on nykyisin noin 200 litraa sekunnissa. Myrkkyoja virtaa valtatie pohjoispuolella Natura-alueen poikki. Myrkkyojassa on luontaisia painanteita ja leventymiä Natura-alueen eteläpuolella, jotka toimivat luontaisina pidätysaltaina. Tiesuunnitelmassa on tavoitteena säilyttää purkuvirtaama nykyisen tasoisena. Valtatie pohjoispuolella vesiä padotetaan nykyisessä uomassa pato- ja rumpurakenteella. Ratkaisulla maksimivirtaama pienenee noin 120 litraan sekunnissa eli alle nykyisen virtaaman (200 l/s). Maksimivirtaaman pieneneminen ehkäisee joen rantaeroosiota.

Melu

Valtatien 6 varrelle suunnitellun meluntorjunnan myötä 50-55 dB melualue supistuu Natura-alueen eteläreunassa pieneksi kaistaleeksi.

Elinympäristöjen muutokset, menetykset ja pirstoutuminen

Suoria elinympäristöjen menetyksiä tai pirstoutumista Natura-alueella ei tapahdu. Välillisiä muutoksia luontotyyppeihin voi aiheutua hydrologisten muutosten seurauksena liittyen valuma-alue muutoksiin, veden virtausmuutoksiin sekä laadullisiin muutoksiin. Savonsuon Natura-alueen ekologiset yhteydet pohjoiseen eivät muutu. Vesistöyhteytenä säilyy myös Myrkkyoja. Pääasiassa ekologisiin yhteyksiin kohdistuvat vaikutukset kohdistuvat liito-oravan liikkumiseen ja estevaikutukseen.

Liito-oravan elinympäristömuutokset

Savonsuon Natura-alueen suojeluperusteena on liito-orava, jolle soveltuvaa ympäristöä esiintyy Savonsuon itäosassa. Lajin ei tiedetä pesineen viime vuosina

22.7.2025

Savonsuolla, mutta laji käyttää aluetta ravinnonhankintaan ja liikkumiseen. Liito-oravaan voi kohdistua hankkeesta välillisiä vaikutuksia, mikäli hanke heikentää lajin liikkumisedellytyksiä Savonsuolle ja Savonsuolta. Toinen vaikutusmekanismi liittyy lajille soveltuvien elinympäristöjen määrään, laatuun ja yhtenäisyyteen Savonsuolla ja sen läheisyydessä, koska Savonsuon Natura-alue ei yksinään tarjoa riittävästi liito-oravalle

soveltuvaa elinympäristöä. Mikäli Savonsuohon kytkeytyvät soveltuvat ympäristöt suppenevat tai soveltuvat ympäristöt pirstoutuvat siten, että niiden välillä liikkuminen vaikeutuu olennaisesti, voi syntyä kielteisiä vaikutuksia liito-oravaan. Keväällä 2023 tehtiin liito-oravaselvityksiä Tanttarin alueella, Savonsuolla ja sen itäreunassa, Savonsuon kaakkoispuolella radan ja valtatie välissä sekä valtatie eteläpuolella. Alueella on liito-oravan elinpiiri, ja todennäköisesti vuonna 2023 ollut yksi lisääntyvä naaras. Vuonna 2024 tehdyissä kartoituksissa liito-oravasta tehtiin havaintoja valtatie pohjoispuolelta Lahdentien ja Savon radan väliseltä kolmiolta sekä yksittäinen papanahavainto Savon radan pohjoispuolelta. Papanoita oli kuitenkin vähemmän kuin edellisellä vuonna. Selvitettävällä alueella on liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä n. 10,5 ha. Uusi tielinjaus veisi sopivan elinympäristön pinta-alasta noin 1,1 hehtaaria.

Valtatien eteläpuolella tapahtunut liito-oravakannan taantuminen voi johtua monista eri syistä, osittain myös kannanvaihteluista, mutta myös sopivien ruokailupuiden määrä on vähentynyt merkittävästi radanvarsihakkuiden seurauksena, samoin kulkuyhteys radan yli. Samoin Kotiharjun ja Palomäen välinen liito-oravalle tärkeä kulkuyhteys on katkennut: kaistojen välissä ollut puusto on poistettu rakentamistöiden takia. Savonsuon itäpuolella, Kuusankoskella, liito-oravaa on tavattu ainakin Kymintehtaalle asti, ja Savonsuolta on yhteys myös muille liito-oravan esiintymisen ydinalueille.

Savonsuon Natura 2000-alue

Savonsuon tervalepikot on eräs Suomen hienoimmista tervaleppäluhdistista. Alueen molemmilla reunoilla on rautatie ja alueen pohjoispuolella on käytöstä poistettu kaatopaikka. Alueen kokonaispinta-ala on 30 hehtaaria, josta noin 10 hehtaaria ei edusta suojelun perusteena olevia luontotyyppiejä. Alueen suojeluperusteita ovat seuraavat luontodirektiivin luontotyypit:

3160 Humuspitoiset järvet ja lammet
3260 Vuorten alapuoliset tasankojoet
7140 Vaihtumissuot ja rantasuot
9050 Boreaaliset lehdot
9080 Fennoskandian metsäluhdet

Luontodirektiivin liitteen II lajeista alueen suojeluperusteena on liito-orava.

Vaikutusten tunnistaminen ja arvio tiesuunnitelman vaikutuksista suojeluperusteisiin

Tiesuunnitelmassa esitettyjen tiejärjestelyjen toimenpiteiden alue ei ulotu Natura-alueelle. Lähimmillään rakentamisalue on noin 150-190 metrin päässä Natura-alueen eteläreunasta. Natura-alueen luontotyyppieihin ei kohdistu niitä supistavia tai pirstovia vaikutuksia. Suunnitelman toteuttamisella ei ole suoria, välittömiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin. Savonsuon luontotyypit ovat

22.7.2025

pääasiassa pintavesiin sidonnaisia luontotyypppejä, joiden osalta alue kytkeytyy pääasiassa Kymijokeen pohjoisessa sekä osin Myrkkyjoaan, joka virtaa alueen poikki etelästä pohjoiseen. Natura-alueen kytkeytyneisyyden kannalta eteläpuoleiset alueet eivät ole erityisen olennaisia kaupunkirakenteen tiiveyden takia.

Rakentamistoimet kohdistuvat niin pienelle osalle Natura-alueen valuma-alueesta, ettei haitallisia muutoksia hydrologisissa olosuhteissa synny. Rakentamisen aikana on huomioitava kiintoainetta pidättävät rakenteet, jotta kiintoainetta ei pääse merkittävässä määrin kulkeutumaan Natura-alueella sijaitsevaan lampeen tai Natura-alueen poikki virtaavaan puroon. Muutoin Natura-alueeseen ei kohdistu pintavesivaikutuksia.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Savonsuon Natura 2000-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypppeihin. Hankkeen vaikutukset pintavesien määrään, virtaamaan ja laatuun arvioidaan pieniksi, jolloin myös vaikutukset alueen pintavesistä riippuvaisiin luontotyypppeihin jäävät pieniksi tai niitä ei ole. Tiesuunnitelmalla ei myöskään ole suoria tai epäsuoria vaikutuksia luontotyyppiin 'boreaaliset lehdot'.

Savonsuolla on liito-oravalle ominaista elinympäristöä, johon ei kohdistu muutoksia. Tiesuunnitelmassa osoitettu Katajajarjuntie supistaa liito-oravalle ominaista metsäaluetta noin 1,1 hehtaaria, joka on noin 10 % kyseisen elinympäristön pinta-alasta. Lajin ydinalue säilyy yhtenäisenä, ja lajille sovelias metsäalue säilyy riittävän laajuisena naaraalle. Valtatien parantaminen leventää tiealuetta ja rajoittaa siten liito-oravan kulkuyhteyksiä valtatie poikki. Suunnitelman vaikutukset kohdistuvatkin siis pääasiassa liito-oravan kulkuyhteyksiin etelä-pohjoissuunnassa Natura-alueen ulkopuolella.

Natura-alueen ja Tanttarin alueen merkitys Kouvolan liito-oravakannalle on tällä hetkellä suuri, sillä lajista on tehty viime vuosina havaintoja hyvin niukasti valtatie eteläpuolelta. Valtatie etelä- ja pohjoispuolen elinalueet ovat hyvin suurella todennäköisyydellä yhteydessä toisiinsa, ja kulkuyhteyden katkeaminen valtatie yli tarkoittaisi samalla heikentävää vaikutusta Natura-alueen liito-oraville. Tällä hetkellä liittäminen valtatie yli onnistuu monesta kohdasta, sillä lähellä tietä on useita korkeampia puita. Koska tielinja levenee nykyisen tien eteläpuolelle, joudutaan myös liitopuita kaatamaan. Suunniteltu uusi maastokäytävä on välikaistan kanssa jo lähellä

liito-oravan pisintä lähetintutkimuksissa mitattua liitoa. Tämä tarkoittaa ainakin kulkuyhteyden heikkenemistä, sillä vain pieni osa yksilöistä pääsisi tien yli. Liito-oravakannan säilyminen alueella laajemmin tarkasteltuna edellyttää levittäytyvien nuorten yksilöiden pääsyä uusille elinalueille. Natura-alueen osalta kyse on siitä, että Natura-alueen yksilöillä on riittävät ravinnonhankkimiseen soveltuvat alueet sekä niihin kulkukelpoiset yhteydet, ja toisaalta sitä, että Natura-alueelle on mahdollista tulla uusia yksilöitä. Natura-alueen eteläpuolelle esitetään yleissuunnitelmassa myös uutta, alle 20 metriä leveää, rinnakkaiskatuyhteyttä valtatie pohjoispuolelle. Tämä katuyhteys ei katkaise leveytensä vuoksi liito-oravan kulkuyhteyttä. Katuyhteys on linjattu maastoon liito-oravan ydinalueet huomioiden. Savonsuon Natura-alueen liito-oravilla on hyvät kulkuyhteydet pohjoisiin ilmansuuntiin.

22.7.2025

Tiesuunnitelmalla on kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan. Merkittävän haitan kynnyks ei ylity, mutta pitkällä aikavälillä lajin esiintyminen Savonsuon Natura-alueella voi vaarantua, mikäli alueen pohjoispuoleiset, liito-oravalle soveltuvat yhteydet ja elinympäristöt heikentyvät. Hankkeella on kielteinen vaikutus liito-oravan levittäytymiseen valtatie etelä- ja pohjoispuolisten alueiden välillä. Varovaisuusperiaatteen takia hankkeessa on toteutettava vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä.

8. Haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteet, ja vaikutukset lieventämistoimenpiteiden jälkeen

Liito-oravan kulkuyhteyksiä tuetaan puustoistutuksin sekä tarvittaessa tilapäisin pylväin, jotka tukevat yhteyttä, kunnes puusto on kehittynyt riittävän korkeaksi. Kulkuyhteyksiä tuetaan viidessä paikassa, joista yksi sijoittuu rinnakkaiskatuyhteyden ylitykseen, kolme valtatie ylitykseen ja yksi valtatie eteläreunaan valtatie suuntaisesti. Liito-oravan liikkumista tukevat ratkaisut tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.

Esitetyillä toimenpiteillä voidaan turvata liito-oravan kulkuyhteys valtatie poikki etelä-pohjoissuunnassa, ja tämän vuoksi vaikutukset arvioidaan vähäisiksi lieventämistoimenpiteiden jälkeen.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Muita tunnistettuja, mahdollisesti yhteisvaikutuksia aiheuttavia hankkeita ovat Savonsuon Natura 2000-alueen lähialueen maankäyttösuunnitelmat. Tiedossa ei ole sellaisia maankäytön suunnitelmia, joilla olisi suoria vaikutuksia Natura-alueeseen. Lähialueella on vireillä neljä asemakaavaa, joista Tanntarin asuinalueen asemakaavaa ei huomioida yhteisvaikutuksissa, koska kaavaluonnos ei ole valmistunut. Tanntarin eritasoliittymän asemakaava mahdollistaa tiesuunnitelman mukaisen ratkaisun toteuttamisen. Tapiontien asemakaava toteaa nykyisen maankäytön eikä se muuta alueen luonnetta tai vaikuta metsäalueisiin. Palomäentien ja Tervaskangas 2-kaavoilla ei ole vaikutuksia liito-oravaan.

Seuranta

Liito-oravakannan kehitystä suositellaan seurattavaksi Tanntarin alueella. Seuranta on syytä toteuttaa vähintään kerran ennen rakentamista, sekä tien valmistuttua 1-2 kertaa.

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO NATURA-ARVIOINNISTA

Arvioinnin toteutustapa

Hankekuvaus

22.7.2025

Hankekuvaus on Natura-arviointia varten riittävä, ja sitä on havainnollistettu kuvilla. Luettavuutta edistäisi, jos hanke olisi kuvattu lähtökohtaisesti Natura-alueen näkökulmasta, ei hankkeen yhteiskunnallisten vaikutusten näkökulmasta.

Käytetyt aineistot ja menetelmät

Natura-alueen suojeluperusteena olevan liito-oravan esiintymistiedot Natura-alueella ja sen ulkopuolisella hankealueella perustuvat usean eri vuoden aikana tehtyihin selvityksiin. Arvioinnissa ei ole mainittu luontotyyppitietojen lähdeä, mutta oletettavasti luontotyyppien esiintymistiedot ovat peräisin ympäristöhallinnon paikkatietojärjestelmästä, koska arvioinnissa ei ole tehty liito-oravan esiintymistä lukuun ottamatta muita maastoinventointeja. Luontotyyppien edustavuutta ei ole esitetty arvioinnissa. Oikeuskäytännön mukaisesti arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppiä tai lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia tai ajantasaisia (ratkaisu C-43/1). Vaadittava tietojen yksityiskohtaisuuden taso kuitenkin voi vaihdella tapauskohtaisesti hankkeen ja sen vaikutustyyppien mukaan¹. Tässä tapauksessa hankkeen vaikutukset kohdistuvat lähes yksinomaan alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan, jolloin puutteet luontotyyppitiedoissa eivät oleellisesti vaikuta arvioinnin lopputulokseen.

Vaikutusmekanismit ja vaikutusalueet

Hankkeen vaikutusmekanismeista on tunnistettu oleellimmat, ja niitä on kuvailtu riittävällä tarkkuudella. Vaikutusaluetta ei ole kuvattu vaikutustyypeittäin, mutta oleellisimpien vaikutusten osalta se käy kuitenkin ilmi arvioinnista.

Vaikutusten merkittävyyden arviointitapa ja koskemattomuuden määritelmä

Luontodirektiivin 6 artiklan säännöksiä käsittelevän Komission tiedonannon (Euroopan Komissio 2019²) mukaan merkittävän vaikutuksen käsite tulee perustua objektiivisiin, mieluiten kvantifioitaviin kriteereihin. Merkittävyyttä arvioitaessa tulee ottaa huomioon suunnitellun toiminnan luonne sekä kyseisen alueen ja siellä esiintyvien lajien ja luontotyyppien erityispiirteet sekä alueen suojelutavoitteet. Komission tulkintaohjeen (Euroopan Komissio 2021) mukaan vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa tarkastellaan muun muassa luontotyyppien menetyksen tai edustavuuden heikentymisen suhteellista pinta-alaa tai lajin suhteellista yksilömäärää.

Arvioinnissa on määritelty merkittävyyden kriteerit asianmukaisesti, ottaen myös huomioon tapauskohtaisen harkinnan tarpeellisuus. Alueen koskemattomuus on määritelty komission ohjeistuksen mukaisesti.

Arvio vaikutuksista Savonsuon tervalepikot Natura 2000-alueen suojelutavoitteisiin

Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit

¹ Euroopan komissio 2021: Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arviointi– Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevat menetelmäohjeet. Bryssel 28.9.2021 C(2021) 6913 final.

² Euroopan komissio 2019: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö - Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. 25.1.2019. 2019/C 33/01

22.7.2025

Luontotyyppikohtainen vaikutusten arviointi on perusteltu riittävällä tavalla, ja arvioinnin perusteella on pääteltävissä, että hankkeen vaikutukset eivät yllä Natura-alueelle eikä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypppeihin ole.

Luontodirektiivin liitteen II lajit

Luontodirektiivin liitteen II lajiin, liito-oravaan, on arvioinnissa tunnistettu kohdistuvan kohtalaisen kielteinen vaikutus. Hanke heikentää liito-oravan kulkuyhteyksiä Natura-alueelta etelään, ja vähentää Natura-alueen ulkopuolella liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Johtopäätös on perusteltu asianmukaisesti.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutuksilla tarkoitetaan Natura-arvioinnin yhteydessä kaikkia niitä vaikutuksia, jotka kohdistuvat samaan suojeluperusteeseen riippumatta siitä missä Natura-alueen osissa, milloin ja millä tavalla vaikutukset ilmenevät. Vaikutusten arvioinnissa keskitytään niihin vaikutuksiin, jotka ovat suurempia kuin Natura-aluetta verkostoon 1998 ehdotettaessa.

ELY-keskus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen. Arvioinnissa on tarkasteltu vireillä olevia maankäytön suunnitelmia, ja näistä yksikään ei muodosta Natura-alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan vaikutuksia.

Lieventävät toimenpiteet

Liito-oravaan kohdistuvan kohtalaisen kielteisen vaikutuksen vuoksi arvioinnissa on tunnistettu tarve lieventäville toimenpiteille. ELY-keskus katsoo, että liito-oravan kulkuyhteyksien tukeminen arvioinnissa kuvatulla tavalla puustoistutuksin ja pylväin on tarpeen merkittävien vaikutusten poissulkemiseksi. Arvioinnissa on kuvattu kulkuyhteyksien sijainnit ja istutettava puusto. Rakentamisen jälkeen, kun istutettu puusto on vielä pienikokoista, kulkuyhteydet ovat yksinomaan pylväiden varassa, ja heikentävä vaikutus kulkuyhteyksiin voi olla tilapäisesti suurempi kuin hankkeen lopullinen vaikutus.

Lieventävät toimenpiteet tulisi kuvata yksityiskohtaisesti, ja muun muassa kuvattava niiden vaikuttavuus viittaamalla niiden onnistuneeseen toteuttamiseen muissa samankaltaisissa hankkeissa. ELY-keskus pitää pienenä puutteena arvioinnissa sitä, että valtatie ylittäviä kulkuyhteyksiä ei ole esitetty kaaviokuvoin, ja menetelmän toimivuutta ei ole perusteltu. Kulkuyhteyksien tukeminen pylväin on yleisesti käytössä oleva menetelmä, mutta Natura-arvioinnissa sen vaikuttavuus ja toimivuus olisi silti perusteltava.

Lieventämistoimien jälkeen vaikutukset on arvioitu vähäisiksi. ELY-keskus yhtyy tähän johtopäätökseen yllä mainituista pienistä puutteista huolimatta.

Seuranta

Arvioinnissa ehdotettu liito-oravaseuranta on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeen. Kulkuyhteyksien toimivuuden kannalta seuranta on syytä tehdä arvioinnissa ehdotetut kaksi kertaa.

22.7.2025

Yhteenveto Natura-arvioinnin asianmukaisuudesta

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ja luonnonsuojelulain 35 §:n 1 momentin mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (Euroopan komissio 2019). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa.

ELY-keskus katsoo, että arviointi on tehty asianmukaisesti sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioinnissa kuvattu tiesuunnitelma niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Savonsuon tervalepikot Natura-alue on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon.

Silloin, kun asianmukaisesti laaditussa arvioinnissa on suljettu pois merkittävän heikentymisen mahdollisuus jokaisen suojeluperusteen osalta, voidaan samalla todeta, että alue pysyy luontodirektiivin tarkoittamassa mielessä koskemattomana.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Jenni Ruottinen, ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Lauri Puhakainen.

Jakelu

Kouvolan kaupunki

Tämä asiakirja ESAELY/552/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAELY/552/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ruottinen Jenni 22.07.2025 13:51

Ratkaisija Puhakainen Lauri 22.07.2025 13:54